

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
089/19	Formannskapet	PS	04.11.2019

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Olav Mongstad	FE-150	19/779

Arbeidsmøte formannskapet - Budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023

Vedlegg:

Kopi av økonomiplan - 2020-2023 per 30.10.19

Rådmannen sitt skriv om budsjett 2020 - førebels utgåve

Framlegg til vedtak:

Saka vert lagt fram til drøfting.

Formannskapet - 089/19 - 04.11.2019

FS - behandling:

Olav B. Andersen viste til arbeidsprosessen som pågår med budsjettet for 2020.

Neste møte dette skal opp i er torsdag 21. november, og formannskapet gjev sin tilslutnad til at papira kan sendast ut med ei veker frist (torsdag 14. november), mot normalt to vekers frist.

Andersen gjekk gjennom tala for 2020. (Sjå presentasjon og tal som låg med i innkallinga).

Ordførar Per Lerøy (Ap) viste til at Austrheim kommune kan få kring 5 millionar kroner for sin eigardel på 25 prosent i Mongstad Vekst, når dette selskapet vert avvikla. Kan også vera at kommunen får tilbod om å verta løyst ut gjennom overtaking av eit areal på Mongstad, saman med ein kontantsum.

Olav B. Andersen presiserte at det er usikkert om alt utbytte kan førast i drift, eller om det skal inn i investeringsrekneskapen. For økonomiplanperioden 2020-2023 viste Andersen til at summen for eigedomsskatt går nedover, integreringstilskotet forsvinn ut, utbytta frå Mongstad Vekst tar slutt, og andre frie inntekter vert reduserte. Kommunen må ned frå 199.920 millionar til drift i 2020, til 182.497 millionar til drift i 2023. Austrheim har kutta seksten årsverk allereie, skal ein nå ned til denne summen i 2023 må ein ta ti årsverk i året framover. Løn utgjør 70 prosent av driftsutgiftene for kommunen, så det er talet på tilsette som er avgjerande.

Rådmann Liv Løvvik sa at ein kommune av Austrheim sin storleik bør ha 30 millionar på disposisjonsfond. Først bør ein bygga opp dette, og så jobba for å betala ned på gjeld. Kommunen må ned 31 millionar i gjeld for å komma ned på snittet for alle kommunar, eller ned 26 millionar for å komma ned på snittet for kommunegruppe 2.

Løvvik sa om kostnader til barnevern at det har gått over budsjett i 2019, og at målet er å setja inn tidlegare tiltak for å få lågare kostnad enn i dag.

Olav Mongstad sa at ein før nedtrekket som vart gjort i 2018/2019 låg 10 prosent over snittet på lønsutgifter for kommunar, men at dette no har gått ein del ned.

Inger Lise Brekke (H) peika på at oppseiingar kan føra til at folk flyttar ut av kommunen, slik at Austrheim taper skatteinntekter.

Morten Sognnes (H) etterlyste at ein må få inn fleire innbyggjarar og få opp skatteinntektene, og ikkje seia opp folk.

Olav B. Andersen meiner det er to muligheiter her: Anten trekka ned drifta med oppseiingar, eller vera litt lengre på Robek og bruka meir tid. Andersen ba formannskapet om framlegg på kva ein skal jobba vidare med.

Liv Løvvik sa at ein må jobba for å komma raskt ut av Robek, for å verta herre i eige hus.

Inger Lise Brekke (H) sa at ein må sjå på kva folk betaler for dei ulike tenestene dei får, og ha klare linjer her.

Helge Dyrkolbotn (KrF) etterlyste svar på kor dårleg kommuneøkonomien må bli før Fylkesmannen krev innføring av eigedomsskatt.

Liv Løvvik svara Dyrkolbotn: Trur ikkje Fylkesmannen vil pålegga kommunen eigedomsskatt. Det dette handlar om er at Austrheim må ned frå ein 110 prosent kommune til ein 100 prosent-kommune. Ein må bruka tala frå Telemarksforsking-rapporten, som viser kvar ein skal ned, og opp. Enkelte område brukar Austrheim mindre enn andre kommunar, til dømes viser rapporten at ein brukar 7,9 millionar mindre enn normert på heimebuande eldre.

Inger Lise Brekke (H) sa at når kommunen har vore "snill" veldig lenge, så blir ein "slem" når ein gjer noko. Oppfordra til å appellera til frivillige organisasjonar, og vidare å sjå på kva som skal vera reint kommunalt tilbod.

Olav Mongstad sa at tidlegare har ein tatt ned bemanninga i barnehagar, og er heilt nede på grunnbemanninga i barnehagane. Austrheim har vidare ei dyr legeteneste, har tatt den litt ned, men det er ikkje enkelt. Kommunen brukar mykje ungdomstilbod, det er ikkje lovpålagt, men er flaggskipet for Austrheim. Det ein mellom anna kan gjera er å flytta drift frå Nordliheimen og ut til heimetenester.

Helge Dyrkolbotn (KrF) sa at det som får folk til å flytta til Austrheim er nettopp skule/barnehage og ulike tenester som ikkje er lovpålagde. Med kutt her, kva er det som skal få folk til å flytta til Austrheim?

Liv Løvvik sa om sjukeheimen at pasientane er sjukare enn før, men om dei ligg på Haukeland lengre enn naudsynt så kostar det kommunen 5.000 kroner døgnet per pasient.

Helge Dyrkolbotn sa om midlar til lag og organisasjonar at her får ein tigangen tilbake for det ein gjev. Dyrkolbotn sa at det er vanskeleg om det ikkje er mogleg å diskutera eigedomsskatt i den situasjonen kommunen er i. No vert det kutta ikkje berre til beinet men til margen. Kanskje er det betre å innføra eigedomsskatt i denne perioden, og ta det som eit felles løft. Trur dei fleste innbyggjarane vil godta dette.

Olav B. Andersen svara Dyrkolbotn med at ved ei innføring av eigedomsskatt kunne Austrheim ha hatt 2,5 million meir i 2020, 5 millionar meir i 2021, 7,5 meir i 2022, og 10 meir i 2023.

Inger Lise Brekke (H) sa at det ikkje var eit mål å få opp inntektene for å halda fram med dagens drift, ein må heller ta nedtrekka for å komma ned på normert nivå. Brekke sa vidare at ho er skeptisk til å kutta i einingar med fagmiljø, som barnehage/skule/helse, det vil gjera det mindre attraktivt å jobba der. Seier nei til å diskutera eigedomsskatt, det er ein usosial skatt som nokre må kompensera for, og det gjev også byråkratisering.

Helge Dyrkolbotn (KrF) ba om at administrasjonen finn tal på kva innføring av eigedomsskatt kan bety for kommuneøkonomien i dei neste fire åra.

Morten Sognnes (H) ba om tal på kor mange nye skattebetalarar Austrheim må ha for å dekkja underskotet i økonomiplanperioden.

Olav B. Andersen sa at det er kutta med i alt seksten stillingar, og sa at ein ikkje kan seia opp fleire utan at det går ut over kvaliteten.

Per Lerøy (Ap) spurte om kva det er Austrheim brukar meir pengar på innan drifta enn andre kommunar. Austrheim har ei kyrkje, to skular og to barnehagar, andre har meir.

Liv Løvvik sa at det samla forumet må komma med gode idear til løysingar. Og vidare at når noko skal

trekkast ned så må ein stå for det. Løvvik sa vidare at Austrheim ikkje er den kommunen som brukar minst på ungdom/kultur.

Inger Lise Brekke (H) sa at det er nokre kutt ein kan tola i ein periode, og så komma tilbake til. Kan ein til dømes for kyrkja gå hardt ned for ein periode, og så ta det opp att, eller ungdomsarbeidet?

Helge Dyrkolbotn (KrF) sa at slike svingingar ikkje er lett, til dømes om ein skjer ungdomsarbeidet heilt ned, er det ikkje sikkert det let seg gjera å auka opp igjen dette om fire år.

Bjørn Inge Dyrkolbotn (Sp) sa at dersom ein kuttar i ein perioden, kva har ungdommane starta med i desse fire åra. Det arbeidet som vert gjort for ungdommar i Austrheim har fungert veldig godt førebyggjande.

Liv Løvvik sa at ho ser utfordringane med kutt i ungdomsarbeidet, men dette må ein sjå opp mot at det manglar midlar til å bygga medisinalar på Nordliheimen.

Inger Lise Brekke (H) etterlyste tal på kva det er mogleg å spare på skulesamanslåing.

Olav Mongstad svara at den kommande åttandeklassen på Kaland vil administrasjonen flytta til Årås, som eit pedagogisk grep for dette eine skuleåret 2020/2021. Det har litt spareeffekt, 350.000 i 2020, og vidare til 750.000 i 2021. Ei samanslåing permanent vil ikkje gje store innsparingar, når ein likevel må ha to parallelle klassar på kvart trinn. Ei samanslåing av skulane kan gjerast på to måtar, alle på ein gong eller trinn for trinn.

Helge Dyrkolbotn (KrF) sa at ein må jobba for å slå saman ungdomstrinnet, og det må skje raskast mogleg for å få effekt så raskt som mogleg.

Morten Sognnes (H) sa at det er greie grep som vert gjort no for åttande klasse Kaland. Om det skal gjerast for alle ungdomsskuleelevar, er han usikker på om denne fellesskulen bør ligga på Årås eller Kaland. Det må vurderast vidare om det bør etablerast her eller der. Kaland har ein fordel med nærleik til næringslivet, noko som er viktig for å skaffa plassar til dei som ikkje kan vera på skulen alle dagar.

Liv Løvvik sa at det er krevjande å ha godt skulemiljø om det er så små klassar. Dessutan er det viktig for ungdommane å kjenna kvarandre på tvers av skulekrinsane. Nærleik til næringslivet er viktig, men kanskje meir i VGS der det er viktig for å unngå drop-out. For Kaland vil Løvvik vurdere utgreiing av eit oppvekstsenter, med samla leining for barnehage og skule opp til mellomtrinnet.

Helge Dyrkolbotn (KrF) spurte kvifor Kaland er justert opp i budsjettet, Olav B. Andersen svara at her var det for sterkt kutta tidlegare. Olav Mongstad la til at ein ser at skulen treng merkantil ressurs. Liv Løvvik supplerte med at ein ser på eit samarbeid om merkantil stilling mellom Kaland skule, Årås skule, Nordliheimen og Servicekontoret.

Bygdelisten i Austrheim hadde før møtet levert eit skriv om eventuell nedlegging av Skyss-ordninga til Aufera på Manger. Liv Løvvik sa at det er rett at det er tatt ned 450.000 kroner til Skyss Aufera, meininga er at ein skal slutta med skyssen og selja bussen. Vurderinga er gjort på grunnlag av brukarane kan ta vanleg buss, det må tilsette i andre VTA-bedrifter klara.

Bjørn Inge Dyrkolbotn (Sp) etterlyste korleis ein skal få Årås-elevar skyssa til bading på Kaland dersom kommunen sel minibussen.

Olav Mongstad sa at det tidlegare har vore utgreidd å ha ei eiga Aufera-avdeling i Austrheim, ved Austrheim arbeidssenter, og at dette kanskje er noko Austrheim og Fedje kan komma i gang med no. Elles er det slik at fylkeskommunen si støtte til arbeidsreiser for VTA-tilsette har som føresetnad at brukaren ikkje er i stand til å bruka vanleg kollektivtransport. Og denne støtta har fylkesrådmannen i tillegg lagt opp til å kutta frå 2020.

Monika Kvamme presiserte at Austrheim har utgifter til VTA-plassane ved Aufera også utover skyss. Om frivilligheit sa Liv Løvvik at det er ønskeleg å flytta denne innsatsen over frå kultur og tettare på pleie og omsorg. Kommunen må vera tydeleg på kvar det er behov for frivillig innsats. Trur det er potensiale for meir frivilligheit.

Helge Dyrkolbotn (KrF) sa at frivilligheit må vera på frivilligheiten sine premisser, det må vera lov å seia at "nei i dag passar det ikkje".

Inger Lise Brekke (H) sa at kommunen må vera tydeleg på kvar det er behov for frivillig innsats.

Olav B. Andersen spurte om han hadde riktig forståing av debatten om han i det vidare arbeidet såg

på tre utvegar: Inntektsauke gjennom tilflytting, inntektsauke ved eignedomsskatt, eller kutt der ein først gjer nedtrekk i ikkje lovpålagde tenester.

Olav Mongstad sa om Robek-plasseringa at Austrheim i utgangspunktet treng 4,9 millionar i overskot i 2019 for å komma ut av Robek, men Fylkesmannen har sagt at med overskot på 3,8 millionar så held ein fram med styring under Fylkesmannen, og ikkje vert sett under departementell kontroll.

Liv Løvvik sa at ein vil sjå på "alle bekkar små", kanskje er det noko som kan seljast raskt, kan ein opna bassengsesongen først etter oktober, med meir.

Helge Dyrkolbotn (KrF) spurte om formannskapet kan møtast igjen før neste møte 21. november dersom det trengst vidare diskusjonar. Per Lerøy (Ap) svara at det kan formannskapet dersom administrasjonen meiner det er naudsynt.

FS vedtak:

Formannskapet drøfta framlegget til budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023. Administrasjonen jobbar vidare med dette.

Saksopplysninger:

Bakgrunn